

TOVEERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 29

TIISTAINA, HEINÄKUUN 16 P.—TUESDAY, JULY 16.

1918—Kahdeksas vuosikerta.

Raatajan laulu

Kirj. Jenny Trast.

Kurjuuden kannelta soittelen vain,
Elon riemut ei mieltäni nosta.
Oman luokkani riistoon ja orjuuteen
Mun aina vain aasteeni johtaa.

Niin paljon, paljon on kurjuutta,
Niin ääretön kärsimyssumma.
Sen alle nääntyvi joukot nuo,
Joiden elontalval on tumma.

Jo pieninä lapsemme jääää saa
Vaike äidin hoivaa hellää,
Palkkатыössä äitikin ahertaa,
Isän palkka kun ei riitä lelpään.

Pienokalstemme kotina, kouluna on
Laitakatu ja mieronle,
Jotka elon aamussa armaamme
Jo paheitten polulle vie.

Elon kurjuus parhaat poikamme
Vie synkkiin vankilan suojiin.
Tuhansittain sortuu siskojamme
Leivän edestä portolan luolliin.

Ennenalkainen hauta joukostamme
Viljavimman satonsa niittää;
Nälän pakosta turnion teillekin
Orjajoukosta uhreja riittää.

Näin ainako jatkuu eelleenkin?
Eikö koskaan lopu tää kurjuus?
Näin sodanko uhretka' miljoonat vie
Aina olojen kirottu nurjuus? —

Niin kauan se jatkuu kuin sortajien
Oman onnemme määrätä suomme,
Ja kaikki yhteiset rikkauudet
Vain harvojen hyväksi luomme.

Tää kurjuus loppuu kun nöyränä
Emme harvojen eduksi raada,
Ja luokkatovereita sortaan
Emme onneamme kaada.

Vaan yhteisvoimin murramme
Sortovallan riistäjäamme,
Tulokset työstämme vaadimme
Ja ihmisarvon ja oikeutemme.

Oi, siskoni, veljeni, liittyös jo
punallippumme liehuvan juureen!
Elonarvon ja onnen me voitamme,
Kun luotamme voimaamme suurem.

Ah, silloinpa vasta riemuiten
Voi vapauslauluja soittaa,
Kun oikeus, vapaus, veljeys
Ja tasa-arvo kaikille koittaa.

Työläisnaisten asemasta Kuparisaarella

Viime kirjoituksessani lupasin kirjottaa työläisvaimoista, jotka käyvät antiotyössä, mutta kirjoitan kuitenkin vieläkin palvelusväestä, varsinaisista kotipalvelijoista. Koska heidän asemansa etupäässä tarvitsisi korjausta, niin olisi hyvä päästä tietoisuuteen siitä, millaisissa olosuhteissa tämänpäivän palvelijat yleensä ovat.

Olen ollut siinä luulossa että palvelijain palkat ovat hieman entistä suuremmat täälläkin, vaan tiedusteltuani palkkasuh-teita, sain kuulla, että on vieläkin palvelijoita, varsinkin pieneläisissä perheissä, jotka saavat ainoastaan \$10 palkkaa kuukaudelta. Onpa vielä "poortitalojen" palvelijoitakin 10 dollarin kuupalkalla.

Hiljattain eräs mies kertoi, et-

Ei unelma, vaan todellisuus

Mitä merkitseisi työläiselle työsä täyden tuloksen tai sen arvon nauttiminen? Sitä, että jokainen työläinen saisi \$25000 tulot vuodessa. Hallituksen ti lastot osottavat — ja ne ovat luotettavat — että jokainen työläinen ansaitsee keskimäärin \$2500 vuodessa. Mutta kuinka monet työläiset saavat nauttia tuollaisia vuosituloja? Kuinkahan monen työläisperheen äiti saa järjestää taloutensa kahden ja puolen tuhannen dollarin tulojen mukaan? Tilastot eivät valehtele sinäkään, että työmiehen keskimääräinen vuosipalkka on vain \$750. Mihin siis joutuu tuo \$1750? Se luistaa työnantajien — kapitalistien taskuihin.

Eikö tunnu aivan naurettavalta, että tuollainen suuri summa työmiehen palkasta aivan hänen tietämättänsä luiskahtaa jonkun Rockefellerin tai Guggenheimin taskuun? Eikö tunnu hullunkuriselta, että tuollaisen summan "kääntämistä" työmiehen palkasta pidetään täysin laillisena? Ja tuollaisen "jumalallisen" rosvoamis-oikeuden saavat kapitalistit niin mitättömällä tempulla, että palkkaavat joitakin nälkäisiä insinöörejä ja "prospäkkäreitä" etsimään öljylähteitä, metallisuonia ja muita luonnonrikkauksia, joihin he sitten saavat "lakien" mukaan täydet omistusoikeudet, koska ovat ne etsineet. Yhteiskunta siis tukee rosvoa, joka muiden avulla valtaa hal-

tä hänen tyttärensä on Hancockin poikatalossa palveluksessa, saaden 27 dollaria kuussa. Kaikki kuulijat, luulen mä, luulivat miehen liioittelevan; se palkka tuntui niin huimaavalta heidän mielestään. Jopa joku sanoi, että se on sitä sosialistien hommaa, jossa ei säästetä. Koetin selittää heille, ettei se palkka muiden paikkakuntien palkkoihin verraten ole niin satumainen ja myös koetin todistaa, ettei palvelijain palkat ole missään niin alhaiset kuin Calumetin ympäristöllä, joskin tietysti kaikki työnantajat koettavat saada työnsä tehdyksi niin halvalla kuin suinkin voivat, että heille itselleen jäisi sitä suuremman nautinnon mahdollisuudet. Sitä todistaa sekin, että täälläkin, jossa palvelijain palkat eivät ole korkeat, niin siitä huolimatta muunkieliset herrasperheet palkkaavat niin sanottuja "nörssi-tyttöjä" nimenomaan muka lasten hoitajiksi, mutta siitä huolimatta heillä teetetään kaikki talon työt.

Joissakin suuremmissa perheissä käy n. s. työväimo pesemässä pyykin, mutta siilitys jää jo "nörssitytön" huoleksi. Siihen lisäksi hän hoitaa lapset, puhdistaa huoneet, vieläpä auttaa ruuan laitossa arvoisaa rouvaa. Palkkaa saavat nämä tytöt 6—8 dollaria kuussa. Heillä teete-

tuunsa luonnon rikkauudet, jotka luonnon lakien mukaan kuuluvat koko ihmiskunnalle. Nykyisen järjestelmän mukaan voisivat muuttamat rahapohatat omistaa vaikka koko maapallon, siitä ihmiskunnan koti ja siis kaiken johdonmukaisen ajattelun mukaan sen omaisuutta. Järjestelmä sallii, että työnantajat — kapitalistit — rosvoavat työläisten työn tuloksista tuon \$1,750, koska he omistavat tuotantolähteet ja tuotantovälineet; ja koska työläiset omistavat vain työvoimansa, eivätkä työvälineitä, täytyy heidän — tyytyä tuohon surkeaan summaan — \$750.

Luotettavat tilastot (ei työläisten tekemät) osottavat, että elinkustannukset ovat kiivenneet niin korkeiksi, että työmiehen ja hänen pienen perheensä — ei 6 tai 8-henkisen — vuositulot pitäisi olla vähintään \$1,401. Näihin tilastoihin on laskettu ainoastaan välttämättömimmät menot, kuten huononpuoleinen ravinto, pieni 3 tai 4-huoneinen asunto, hyvin vaatimaton vaateus, rajotettu sivistys ja hyvin vähän ja halpahintaista huvittelua, eli yleensä on välttämättömäksi palkaksi määritelty juuri sen verran, että perhe pysyy hyvästi hengissä ja tavallisessa työkuunnossa. Perheen emännän täytyy laskea jokainen sentti hyvin tarkoin ennenkuin viisi-henkisen perhe voi elää ja hankkia jonkunlaisen sivistyksen näilläkin tuloilla. Nykyään on joilakin aloilla työläisiä, jotka saa-

(Jatkoa toisella sivulla)

RAADELTU SUOMI

Puhukaamme suomen kansan kovasta kahtalosta, mihin se on joutunut. Europan keskitetyn kapitalismin vallanahneuden edessä.

Suomen työväestön suurin, voimakkain ja kumouksellinen osa on hävinnyt kotimaiselta maaperältään toistaiseksi. Sitä meidän ei pidä ihmetellä. Se, jolle kapitalismin julmuus ei ole yllätys, ei sitä ihmettele tietoisuudella, että ainoastaan äärimmäisellä julmuudellaan voi kapitalistinen omistusmuoto vielä hetken säilyttää olemassaolonsa. — Kumouksellinen vaisto on siis hävitetty.

Eläinkin, jolla on vain vaisto, tujuaa paeta vihollistaan. Ihminen, joka on ymmärtämässä kaikkien luonnon eläinten yläpuolella, tekee tietystikin sen aivan täydellisesti tietoisena. Suomen, samoin kuin kaikkien muittenkin maitten porvaristo on ollut kansanvaltaisten ainesten vihollinen. Kuitenkaan sellaisen väijyjän petomainen vihamielisyys ei saa vihattavaansa pakenemaan, jonka vihanalainen tuntee liian heikoksi, tuhoamiskyvottomäksi, vaikka sillä "sivunsa" riittäisi tehdä hyökkäys. Sellainen on ollut Suomen porvariston ja TYÖLÄISTEN

(Jatkoa toisella sivulla)

Suomen oloja ajatella

Vapauden puolesta, työläispoika Veresi kuuman soit vuodattaa. Hurmeesi virroilla, punasilla virroilla, Kastettu on nyt Suomenmaa! Maansa pettäjät, porvarijoukko, Nyt orjien kahleita kiristää — Sen kosta, kosta nouseva polvi, Vielä se kerran rynnistää! He kokoovat tulta, tuimempata, Lietsovat salassa hiljalleen, Kun taottu on kalvat taistelukuuntoon, Niin miekkoja mitataan uudelleen.

Kerran sattuu koston säilät Sortajain kurjiin sydämiin. Viel' kytketään vanhat vanginkahleet Vihattuun riistäjäin ranteisiin. Vaikka hurmevirtoja, nälkäisten tuskia, Katsella täytyy nyt itkien, Niin oikeus varmasti voiton saapi — Tämä taistelu ei oo viimeinen! Helmi M—n.

keskinäinen suhde toisiinsa. Jos Suomen porvariston voimat olisivat riittäneet, olisi se jo aikoja sitten tehnyt katalan lahtauksen ja työläisten maasta pakeneminen olisi seurannut itsestään, säilyttäksensä itseensä mielettömältä raatelemiselta.

Suomen porvaristo on odottanut sitä historian muullistavaa aikakautta, jolloin heille tuli otollinen koston hetki, jolloin he voisivat lyödä työväestön kumouksellisen vaiston tahtonsa alle. Luokkaetujen pyyteet siihen on heitä pakottanut. — Nyt oli se aika koittanut. Nyt olivat miehet kirkastuneet Mannerheimiläis-hunnilais-, anarkistisilla murhan ja luokkakoston haluisilla rakkalaisilla entisen tsaarivallan turvissa kulkeneilla porvareilla. He julistivat että taivas lahjoitti heidän voitokkaan riemumarsinsinsa! — Saksasta ei tarvinnut siis tuoda paljonkaan apua, koska sen taivas oli lahjoittanut! Mitäpä sellainen apu, mitä sieltä tuotiin, olisi porvariston voittoa edesautannut! Saksasta tarvitsi lähettää vain NELJÄKYMMENTÄ TUHATTA sotilasta, parisataa kanuunaa, satakunta kenttätykkiä ja niissä tarvittavia kuulia, ruutia, käsipommeja y. m. hävityksessä tarvittavia tavaroita. Myöskin niiden tarvitsi hienaverran avustaa ruokatarpeilla, sillä niitä ei Suomessa ollut ja "taivaskaan" ei sitä apuaan antanut.

Suomen lahtarit saivat Saksasta rohkeuden ja voiman alkaakseen tuhoavan ja kamalan kansan murhaamisen.

Ainoastaan toistakymmentä kuljetuslaivanlastia kaikessa murhaamisessa tarvittavia tavaroita ja ruokaa toivat nuo jääkärit ja hunnilaiset veripedot ryöstöretkelle tullessaan.

On tunnettua että saksalaiset kuljetuslaivat ovat isoita laatuja.

(Jatkoa toisella sivulla)